

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.008.02.2018
P/18/103

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/103 - Wykonywanie praw i obowiązków spadkobiercy przez gminy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Karol Gromotka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/63/2018 z 11 kwietnia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 3)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Żninie, ul. 700-lecia 39, 88-400 Żnin ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Robert Luchowski, Burmistrz Żnina ² (dowód: akta kontroli str. 4)

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości³, działalność prowadzoną w Urzędzie w zakresie wykonywania praw i obowiązków spadkowych w latach 2015-2018 (do 26 czerwca)⁴.

Po nabyciu masy spadkowej przez Gminę Żnin⁵ pracownicy Urzędu podejmowali odpowiednie czynności w zakresie ustalenia jej składu. Po zakończeniu postępowań spadkowych podejmowano działania w celu spłaty długów spadkowych. Dochody z tytułu odziedziczonego majątku i wydatki związane z zakończonymi postępowaniami spadkowymi były prawidłowo ewidencjonowane.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieterminowego ujęcia w ewidencji księgowej oraz ilościowo-wartościowej środków trwałych otrzymanych w spadkach oraz zwłoki przy sporządzaniu wniosków o wykonanie spisu inwentarza.

W strukturze organizacyjnej Urzędu formalnie nie wskazano komórki lub stanowiska pracy odpowiedzialnego za realizację zadań związanych z podejmowaniem i prowadzeniem postępowań spadkowych, przejęciem spadku oraz jego zagospodarowaniem. Działania organizacyjne w tym zakresie zostały podjęte w trakcie niniejszej kontroli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przyjęcie i stosowanie rozwiązań organizacyjnych w zakresie realizacji praw i obowiązków związanych z dziedziczeniem

Opis stanu
faktycznego

1.1. Kontrolę zarządczą w Urzędzie określały: książka procedur audytu wewnętrznego⁶; karta audytu wewnętrznego⁷, regulamin przeprowadzania kontroli wewnętrznej⁸ oraz zakresy czynności pracowników.

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Burmistrz”.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Tj. w okresie objętym kontrolą.

⁵ Dalej: „Gminę”.

⁶ Zarządzenia Burmistrza Nr 146/2009 z 20 listopada 2009 r. i Nr 192/2010 z 30 grudnia 2010 r.

⁷ Zarządzenie Burmistrza Nr 145/2009 z 20 listopada 2009 r.

⁸ Zarządzenia Burmistrza Nr 244/2016 z 15 listopada 2016 r., Nr 68/2017 z 5 kwietnia 2017 r. i Nr 186/2016 z 20 września 2017 r.

W strukturze organizacyjnej Urzędu wyodrębniono komórkę – Wydział Audytu i Kontroli Wewnętrznej. W komórce tej zatrudniano czterech pracowników w łącznym wymiarze czasu pracy 3 i 4/5 etatu. Dyrektor Wydziału posiadał kwalifikacje audytora wewnętrznego.

(dowód: akta kontroli str. 8-51; 177-181; 240-242)

Pracownicy Wydziału Audytu i Kontroli Wewnętrznej nie monitorowali skuteczności systemu kontroli zarządczej w obszarze związanym z podejmowaniem i prowadzeniem postępowań spadkowych oraz przyjęciem spadku i jego zagospodarowaniem.

(dowód: akta kontroli str. 64-98; 183-234)

Realizacja zadań z zakresu podejmowania i prowadzenia postępowań spadkowych oraz przyjęcia spadku i jego zagospodarowania nie była w badanym okresie przedmiotem audytu wewnętrznego, ani kontroli wewnętrznej. Nie była także przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez komisję rewizyjną Rady Miejskiej w Żninie lub inną komisję właściwą w sprawach związanych z dziedziczeniem przez Gminę.

(dowód: akta kontroli str. 64-98; 188-234)

Burmistrz podał, że planując zadania audytowe na lata 2015-2018 oraz kontrole wewnętrzne nie uwzględniono w planach audytu i kontroli obszaru związanego z podejmowaniem i prowadzeniem postępowań spadkowych oraz przyjmowaniem spadków i ich zagospodarowaniem. Powodem tego było zaangażowanie Wydziału w obszarach, co do których uzyskano racjonalne potwierdzenie o występowaniu istotnych nieprawidłowości oraz w obszarach, co do których istniał obligatoryjny obowiązek realizacji zadań, przy jednoczesnym braku informacji o ewentualnych zagrożeniach występujących w przedmiotowym obszarze.

Burmistrz podał, że brak monitorowania skuteczności systemu kontroli zarządczej w obszarze objętym kontrolą był wynikiem braku audytów i kontroli w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 152-156)

1.2. Zakładowy plan kont⁹ nie wyodrębniał kont właściwych do ewidencjonowania dochodów i wydatków z tytułu przeprowadzanych postępowań spadkowych.

(dowód: akta kontroli str. 99-147)

Skarbnik Gminy, Aleksandra Szpek podała, że:

- w zakładowym planie kont wskazano wszystkie konta służące do księgowania operacji gospodarczych zarówno dla organu – budżetu Gminy, jak i dla jednostki obsługującej organ – Urząd. Dla każdego konta wskazano, jaki rodzaj operacji gospodarczej winien być zaewidencjonowany oraz w jakiej szczególności winna być prowadzona analityka,
- na podstawie obowiązującego zakładowego planu kont ewidencja dochodów budżetowych (należności), jeżeli takowe Gmina uzyska w wyniku realizacji zadania związanego z wykonywaniem praw i obowiązków spadkobiercy, odbywa się na koncie 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych. Ewidencja ta prowadzona jest według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej, co pozwala na poziomie analitycznym z kont ksiąg pomocniczych Urzędu na właściwą identyfikację dochodów z tego źródła. Po stronie wydatków budżetu ewidencja odbywa się na właściwych kontach, w zależności z jakiego rodzaju zobowiązaniem mamy do czynienia i wobec jakiego podmiotu. Analityka prowadzona jest w podziale na podziałki klasyfikacji budżetowej oraz do odpowiednich kont zgodnie z zakładowym

⁹ Wprowadzony zarządzeniem Nr 6/2017 Burmistrza Żnina z 29 grudnia 2017 r. w sprawie Zakładowego Planu Kont.

planem kont, co pozwala na identyfikację poniesionych wydatków w związku z realizacją przedmiotowego zadania.

(dowód: akta kontroli str. 235-236)

1.3. W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu¹⁰ nie wyodrębniono komórki lub stanowiska pracy odpowiedzialnego za podejmowanie i prowadzenie postępowań spadkowych oraz przejmowanie i zagospodarowywanie spadków. Tym samym nie było wyodrębnionej komórki odpowiedzialnej za: reprezentowanie Gminy w postępowaniach sądowych o stwierdzenie nabycia spadku; skierowanie do właściwego sądu, po prawomocnym zakończeniu postępowania o stwierdzeniu nabycia spadku, wniosku o sporządzenie spisu inwentarza po zmarłym; realizację zadań związanych z przejmowaniem na rzecz gminy majątku wchodzącego w skład spadku i jego zagospodarowanie.

Zakres czynności (zbiór zadań, uprawnień i odpowiedzialności) pracownika zajmującego się wykonywaniem praw i obowiązków Gminy, jako spadkobiercy, tych zadań nie określał.

(dowód: akta kontroli str. 8-15)

Działania dotyczące podejmowania i prowadzenia postępowań spadkowych oraz przejmowania i zagospodarowywania spadków realizował pracownik z 27 letnim stażem pracy urzędnika samorządowego.

(dowód: akta kontroli str. 169-177)

W postępowaniach sądowych, jak i po prawomocnym zakończeniu postępowania o stwierdzeniu nabycia spadku, przy wnioskach o sporządzenie spisu inwentarza po zmarłym oraz w realizacji zadań związanych z przejmowaniem na rzecz Gminy majątku wchodzącego w skład spadku i jego zagospodarowanie, Gminę reprezentowała radca prawny na podstawie umowy o świadczenie obsługi prawnej.

(dowód: akta kontroli str. 157-168)

Burmistrz podał, że pracownik, który realizuje sprawy z postępowań spadkowych, sprawy te wykonywał na podstawie poleceń przełożonych. Umożliwił to zapis w zakresie czynności - wykonywanie innych spraw i czynności, o ile polecenia wydane zostały przez właściwego przełożonego, zgodnie z obowiązującym prawem oraz są odpowiedniego rodzaju merytorycznego związanego z zajmowanym stanowiskiem. Burmistrz dodał, że liczba spraw spadkowych jest niewielka i dlatego nie wyszczególniano tego punktu w zakresie czynności pracownika.

(dowód: akta kontroli str. 152-156)

W trakcie kontroli, zarządzeniem Burmistrza¹¹, sprawy dotyczące podejmowania i prowadzenia postępowań spadkowych oraz przejmowania i zagospodarowywania spadków zostały włączone do zadań Wydziału Infrastruktury, Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji. Uaktualniono również zakres czynności pracownika zajmującego się tymi sprawami.

(dowód: akta kontroli str. 8-15, 422-425)

1.4. W okresie objętym kontrola sprawy związane z podejmowaniem i prowadzeniem postępowań spadkowych oraz przyjęciem spadku i jego zagospodarowaniem nie były kontrolowane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Bydgoszczy.

(dowód: akta kontroli str. 52-63)

¹⁰ Zarządzenie Nr 17/2017 Burmistrza z 27 stycznia 2017 r., ze zm.

¹¹ Zarządzenie Nr 99/2018 Burmistrza z 22 maja 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Żninie.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

2. Egzekwowanie praw i wykonywanie obowiązków związanych z dziedziczeniem

2.1. W okresie objętym kontrolą Gmina, jako potencjalny spadkobierca, uczestniczyła w czterech postępowaniach spadkowych¹², w których wartość odziedziczonego majątku (stan czynny spadku), według spisu inwentarza, wynosiła 156,9 tys. zł, a wartość długów spadkowych (stan bierny spadku) 349,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

2.2. W latach 2015-2018 (do 24 kwietnia) nie prowadzono rozpoznania w zakresie dotyczącym możliwości pozyskania przez Gminę, jako spadkobiercy ustawowego, masy spadkowej w drodze dziedziczenia.

(dowód: akta kontroli str. 152-156)

2.3. W jednym przypadku informację o możliwości powołania do dziedziczenia spadku, jako spadkobierca ustawowy, Gmina otrzymała od Urzędu Skarbowego w Żninie 18 października 2016 roku¹³. Wobec powyższego pełnomocnik Gminy wystąpił do sądu o ustalenie wyników postępowania w tej sprawie. Postanowienie w sprawie nabycia spadku wydane zostało 30 sierpnia 2017 roku. Spis inwentarza komornik sporządził 12 stycznia 2018 r. Do 29 maja 2018 r. – sprawa podziału spadku w kwocie 1,0 tys. zł nie została zakończona.

W pozostałych przypadkach, w których nie było innych spadkobierców, informacja o wstąpieniu przez Gminę w prawa spadkobiercy ustawowego pochodziła z Sądu Rejonowego w Żninie.

(dowód: akta kontroli str. 5-7; 244-247; 478-479)

2.4. W okresie objętym kontrolą nie składano wniosków o stwierdzenie nabycia spadku.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

2.5. W wyniku złożenia wniosku do sądu przez inny podmiot, sąd wydał w badanym okresie cztery postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku przez Gminę¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

2.6. Przed wydaniem postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku nie występowało z wnioskiem o sporządzenie spisu inwentarza.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

2.7. W wyniku uzyskania postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, każdorazowo (cztery razy) składano do komornika wnioski o wydanie postanowienia o sporządzeniu spisu inwentarza. Wnioski o sporządzenie spisu inwentarza

¹² W tym rozpoczętych: trzy w 2015 r. i jedno w 2016 r. oraz zakończonych: trzy w 2016 r. i jedno w 2017 r.

¹³ Gmina nie otrzymywała informacji z banków i kas oszczędnościowo-kredytowych o możliwości powołania do dziedziczenia spadku.

¹⁴ Przedmiotem dziedziczenia było: spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego o wartości 131,2 tys. zł i środki pieniężne w kwocie 23,7 tys. zł, z długiem w kwocie 64,9 tys. zł; dług w kwocie 34,4 tys. zł; dług w kwocie 117,7 tys. zł oraz samochód Chrysler Grand Voyager o wartości 1,0 tys. zł, z długiem 132,9 tys. zł.

sporządzano po ośmiu, 14 i 33 dniach, a w jedynym przypadku po 689 dniach od otrzymania postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

Sporządzone przez komornika spisy inwentarza pozwalały na ustalenie wartości odziedziczonego majątku (stanu czynnego spadku) oraz wartości odziedziczonych długów spadkowych (stanu biernego spadku).

(dowód: akta kontroli str. 5-7; 412-421)

2.8. W trzech przypadkach, mimo braku sporządzonego spisu inwentarza, wszczęte zostały postępowania egzekucyjne wobec Gminy. Urząd odpowiadając wierzycielom informował o toczących się postępowaniach zmierzających do ustalenia strony czynnej i biernej spadków.

W dwóch sprawach stan czynny spadku nie występował. Nie wystąpiły negatywne skutki wynikające z wszczętych postępowania egzekucyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 5-7; 456-457; 480-486)

2.9. Odziedziczone przez Gminę spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nie miało prowadzonej księgi wieczystej.

W jednym przypadku stroną czynną spadku stanowił samochód osobowy o wartości 1,0 tys. zł. W drodze negocjacji ustalono proporcjonalny do należności podział tej kwoty pomiędzy trzech wierzycieli.

Splacone i pozostające do uregulowania zobowiązania spadkowe oraz inne wydatki poniesione w związku z postępowaniami spadkowymi nie przekraczały ich strony czynnej.

(dowód: akta kontroli str. 237-238; 461-468; 487-489)

2.10. W toku postępowania w sprawach dziedziczenia ustawowego Gminy ustalono wartość wszystkich składników dziedziczonego majątku oraz dziedziczonych długów spadkowych.

W sprawie I Ns 20/15 Gmina nabyła spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego o wartości 131,2 tys. zł¹⁵ oraz środki pieniężne w kwocie 23,7 tys. zł. W celu sprzedaży ww. prawa Urząd zlecił sporządzenie operatu szacunkowego, według którego jego wartość wynosiła 134,0 tys. zł. Wartość ujawnionego dodatkowego składnika majątkowego – samochodu osobowego – przed złożeniem wniosku o uzupełnienie spisu inwentarza, została oszacowana przez biegłego na kwotę 0,6 tys. zł. Długi spadkowe wynosiły 64,9 tys. zł.

W sprawach I Ns 31/15 i I Ns 12/15 przedmiotem spadku były długi w kwocie 34,4 i 117,7 tys. zł. W sprawie I Ns 293/16 stroną czynną spadku stanowił samochód osobowy o wartości 1,0 tys. zł, ustalonej przez komornika w spisie inwentarza. Wartość zobowiązań wynosiła 132,9 tys. zł.

(dowód: 5-7; 434-453; 490-496)

2.11. Nie stwierdzono przypadków, aby Gmina, jako spadkobierca, nie władała spadkiem. Nie występowały przypadki, aby do Gminy, jako spadkobiercy, zwracały się podmioty z roszczeniami o zwrot nakładów.

(dowód: akta kontroli str. 5-7, 237-238; 268-410)

Wszystkie postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, wskazywały Gminę jako jedynego spadkobiercę. W ramach toczących się postępowania spadkowych nie

---

¹⁵ Według wartości ze spisu inwentarza.

było spraw, które zostały wznowione ze względu na złożony wniosek o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku.

(dowód: akta kontroli str. 4-7, 434-453)

W badanym okresie Gmina nie występowała jako spadkobierca testamentowy oraz jako zapisobierca, a także nie nabywała składników majątkowych po osobach zmarłych, w trybie innym niż spadkobranie.

(dowód: akta kontroli str. 4-7; 434-453)

2.12. W sprawie ewentualnych problemów w związku z prowadzonymi postępowaniami spadkowymi oraz sugerowanych zmian obowiązującego prawa w tym zakresie Burmistrz podał, że w przypadku nabycia praw do spadku, w związku ze zrzeczeniem się spadku przez rodzinę zmarłego, konieczne było sporządzanie spisu inwentarza w celu zabezpieczenia interesów Gminy. Wiązało się to z koniecznością ponoszenia kosztów postępowania. Koszty te zawsze, niezależnie od wartości spadku, obciążały Gminę.

Burmistrz podał, że zagospodarowanie pozostawionego majątku powodowało generowanie kosztów po stronie Gminy, np. stary samochód, który oprócz kosztów wyceny generuje koszty związane z jego utylizacją. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego, które Gmina nabyła w drodze spadku na podstawie postanowienia sądu wydanego po upływie czterech lat od śmierci spadkodawcy wygenerowało zadłużenie związane z czynszem oraz odsetki od tego zadłużenia. Koszty te musi pokryć Gmina ze środków własnych, niezależnie od odziedziczonych spadku, gdyż nie wchodzi one w skład masy spadkowej.

W ocenie Burmistrza ryzyko wystąpienia tych zagrożeń mogłaby zniwelować zmiana przepisów, która przenosiłaby ustawowy obowiązek przyjęcia spadku w wypadku braku spadkobiercy ustawowego przez Gminę na Skarb Państwa lub umożliwiłaby gminom zrzeczenie się spadku z takim samym skutkiem.

(dowód: akta kontroli str. 472-473)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W jednej ze spraw wystąpienie do komornika z wnioskiem o sporządzenie spisu inwentarza nastąpiło po upływie 689 dni od otrzymania postanowienia o stwierdzenia spadku.

(dowód: akta kontroli str. 5-7; 243; 412-421; 533)

Burmistrz wyjaśnił, że w sprawie tej pełnomocnictwo do reprezentowania Gminy przed sądem posiadał pełnomocnik Gminy, tj. radca prawny prowadzący kancelarię prawną. Burmistrz wyjaśnił, że nie można było przygotować dyspozycji dotyczącej sporządzenia spisu z inwentarza, ponieważ pełnomocnik nie przekazał informacji o otrzymanym postanowieniu.

(dowód: akta kontroli str. 244-256; 534-535, 540)

Radca prawny świadczył usługi na podstawie zawartej przez Burmistrza umowy. W ocenie NIK zwłoka w sporządzeniu spisu inwentarza może świadczyć o niewystarczającym nadzorze ze strony Burmistrza nad jej realizacją.

W powyższej sprawie spadek nie posiadał strony czynnej, dlatego też zwlekanie z podjęciem czynności prawnych nie powodowało ujemnych skutków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 158-168)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

3. Zagospodarowanie składników majątkowych pozyskanych w drodze dziedziczenia

Opis stanu faktycznego

3.1. Przejęte w drodze dziedziczenia składniki majątkowe w jednej sprawie¹⁶, zobowiązania w kwocie 64 887,53 zł i należności w kwocie 23 680,11 zł ujęto w ewidencji księgowej po upływie 25 dni od uprawomocnienia się spisu inwentarza.

Składniki rzeczowe o wartości 131,2 tys. zł i 1,0 tys. zł¹⁷ wpisano do ewidencji księgowej i ilościowo-wartościowej po upływie odpowiednio 208 i 82 dni od uprawomocnienia się spisu inwentarza.

(dowód: akta kontroli str. 243; 260; 264; 268-410; 454-457)

3.2. Ewidencja księgowa prowadzona była w sposób umożliwiający identyfikację wpływów z tytułu odziedziczonego przez gminę spadku. Wpływy te wynosiły w latach 2017-2018 odpowiednio 155,9 tys. zł i 1 tys. zł. Poziom zaewidencjonowanych wpływów, w poszczególnych latach badanego okresu, odpowiadał wartości spadku, wycenionej w tym samym okresie, zgodnie ze spisem inwentarza.

(dowód: akta kontroli str. 5-7; 37-338; 268-410)

3.3. Kategorie wydatków i dochodów budżetowych z tytułu odziedziczonego majątku ewidencjonowano w dziale i rozdziale 700-70005: opłaty sądowe, komornicze i notarialne na kontach 403-02 - podatki i opłaty, 402-02 - usługi obce¹⁸; opłaty czynszowe i inne opłaty związane z zarządzaniem, utrzymaniem i eksploatacją nieruchomości na kontach 402-02 i 401-02 - zużycie materiałów i energii; zobowiązania spadkowe na koncie 402-02¹⁹; należności spadkowe na koncie 221-09-0001 - należności z tytułu dochodów budżetowych²⁰, koszty związane z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży na koncie 402-02²¹; koszty zagospodarowania mienia ruchomego, jego zabezpieczenia, transportu, ubezpieczenia oraz magazynowania na koncie 402-02²²; koszty związane z przygotowaniem ruchomości do sprzedaży na koncie 402-02²³.

(dowód: akta kontroli str. 268-410; 429)

3.4. Z dwóch odziedziczonych składników majątkowych: spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego i samochodu, do dnia kontroli (29 maja 2018 r.) za kwotę 153,2 tys. zł sprzedano ww. prawo. Uzyskana kwota ze sprzedaży była wyższa o 19,2 tys. zł od ustalonej w operacie szacunkowym z listopada 2017 r. i o 22,0 tys. zł wyższa od ustalonej w spisie inwentarza. Postępowanie w sprawie sprzedaży samochodu było w toku.

W Urzędzie nie opracowano procedur dotyczących zbywania majątku uzyskanego w drodze dziedziczenia ustawowego.

¹⁶ Sygn. akt: I Ns 20/15.

¹⁷ Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego - I Ns 20/15 i samochód osobowy (specjalny) - I Ns 293/16.

¹⁸ Opłaty sądowe, komornicze i spis inwentarza § 4610; opłaty notarialne § 4300.

¹⁹ Zobowiązania wobec Spółdzielni Mieszkaniowej § 4400, zobowiązania wobec innych wierzycieli § 4300.

²⁰ Otrzymane spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej § 0960, pozostałe odsetki § 0920.

²¹ Operat szacunkowy określający wartość mieszkania § 4390, zamieszczenie ogłoszenia o sprzedaży mieszkania § 4300.

²² Usługa otwarcia samochodu oraz dorobienia kluczy § 4300.

²³ Wycena samochodu osobowego § 4300.

Sprzedaż poprzedziła zgoda Rady Miejskiej w Żninie na sprzedaż spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego. Burmistrz określił, że sprzedaż odbędzie się w drodze przetargu²⁴.

(dowód: akta kontroli str. 5-7; 430-438; 498-507)

3.5. Wpływy z tytułu odziedziczonego majątku klasyfikowano prawidłowo, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁵.

Uzyskane wpływy wyniosły 176,9 tys. zł, przy poniesionych kosztach w kwocie 70,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 237-239; 268-410; 429)

3.6. Ewidencja księgowa prowadzona była w sposób umożliwiający zidentyfikowanie wydatków poniesionych w związku z prowadzonymi postępowaniami spadkowymi oraz zagospodarowaniem mienia odziedziczonego w spadku. Wydatki z powyższego tytułu poniesiono tylko w latach 2017-2018. Wynosiły one odpowiednio z tytułu: opłat sądowych, komorniczych i notarialnych 6,9 i 0,6 tys. zł; opłat czynszowych i innych opłat związanych z zarządzaniem, utrzymaniem i eksploatacją nieruchomości 24,7 tys. zł (tylko w 2017 r.); spłaty długów spadkowych 10,4 i 13,0 tys. zł; kosztów związanych z przygotowaniem nieruchomości do sprzedaży 0,4 i 0,5 tys. zł; kosztów związanych z przygotowaniem ruchomości do sprzedaży 0,5 tys. zł (tylko w 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 5-7; 237-238)

3.7. W trzech przypadkach wartość poniesionych wydatków w związku z przyjęciem spadku i jego zagospodarowaniem przekroczyła wartość odziedziczonych składników majątkowych, w tym w dwóch sprawach spadek nie posiadał strony czynnej, a poniesione koszty zaliczek na wydatki komornika wyniosły 3,1 tys. zł²⁶. W jednym przypadku długi wynosiły 132,9 tys. zł, przy stronie czynnej o wartości 1,0 tys. zł i poniesionych kosztach w kwocie 0,5 tys. zł.

Ogółem w kontrolowanym okresie Gmina poniosła w powyższych sprawach koszty w kwocie 46,8 tys. zł, na które składały się opłaty sądowe, komornicze i notarialne; opłaty czynszowe i inne opłaty związane z zarządzaniem, utrzymaniem i eksploatacją nieruchomości; koszty związane z przygotowaniem nieruchomości i ruchomości do sprzedaży.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

3.8. Wydatki poniesione w związku z prowadzonymi postępowaniami spadkowymi oraz zagospodarowaniem odziedziczonego mienia ewidencjonowano prawidłowo, zgodnie z przepisami powołanego rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

(dowód: akta kontroli str. 237-239; 262-410; 429)

3.9. W latach 2015-2016 w budżetach Gminy nie planowano wydatków na pokrycie kosztów dotyczących realizacji postępowań związanych z nabyciem spadku oraz

²⁴ Uchwała Rady Miejskiej w Żninie XXXVIII/431/2017 z dnia 27 października 2017 r.; Zarządzenie Nr 34/2018 Burmistrza z 26 lutego 2018 r.

²⁵ Dz. U z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

²⁶ I NS 31/15 zobowiązania spadkowe w kwocie 34,4 tys. zł, przy kosztach w kwocie 0,5 tys. zł; I NS 12/15 zobowiązania spadkowe w kwocie 117,7 tys. zł, przy kosztach w kwocie 2,6 tys. zł.

jego zagospodarowaniem. W 2017 r. na te wydatki zaplanowano kwotę 98,2 tys. zł, wykonano w kwocie 54,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 475)

3.10. Gmina spłacała długi spadkowe zgodnie ze spisem inwentarza. Łączna wartość odziedziczonych długów spadkowych wynosiła 349,9 tys. zł, z tego 152,1 tys. zł długów ze spadków bez stanu czynnego oraz 197,8 tys. zł ze stanem czynnym o wartości 155,9 tys. zł.

Zgodnie ze stanem z 31 marca 2018 r. długi spadkowe pokryto w wysokości 23,4 tys. zł. Do spłacenia pozostawała kwota 17,9 tys. zł.²⁷

(dowód: akta kontroli str. 5-7; 268-410)

Główny specjalista Wydziału Infrastruktury, Gospodarki Przestrzennej i Inwestycji podała, że pozostające do zapłaty kwoty w sprawie I Ns 20/15 są zobowiązaniami wobec jednego banku w kwocie 13,2 tys. zł oraz wobec ZUS w kwocie 3,6 tys. zł.

Po sporządzeniu spisu inwentarza wystosowane zostały pisma o podanie numeru rachunku, na który mają być wpłacone kwoty wynikające z przedmiotowego spisu do wszystkich wierzycieli ujętych w stanie czynnym spadku. Mimo potwierdzenia odbioru pisma bank do tej pory nie udzielił odpowiedzi, nie podał numeru rachunku do zwrotu, ani też nie odpisał, że zobowiązanie zostało umorzone.

ZUS również nie podał numeru rachunku. Decyzję co do ewentualnego umorzenia części zobowiązań i zmiany należnej mu kwoty uzależnia od sprzedaży przez Gminę samochodu należącego do zmarłego, który nie został ujęty w spisie inwentarza, ponieważ jego istnienie ujawnione zostało po sporządzeniu spisu.

Zobowiązania w sprawie I Ns 293/16 w kwocie 1,0 tys. zł uregulowano w toku kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 476-477)

3.11. W jednym przypadku Gmina przejęła obowiązki spadkodawcy przewidziane w przepisach prawa podatkowego na mocy decyzji wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w Żninie w kwocie łącznej 1,0 tys. zł (wartość stanu czynnego spadku). Były to zobowiązania z tytułu składek.

W wyniku negocjacji z pozostałymi wierzycielami ustalono, że ZUS otrzyma kwotę 315,00 zł, tj. 31,5% wartości stanu czynnego spadku.

(dowód: akta kontroli str. 460-466)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W ewidencji księgowej i ilościowo-wartościowej, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego o wartości określonej w spisie inwentarza w kwocie 131,2 tys. zł oraz samochód osobowy o wartości określonej w spisie inwentarza w kwocie 1,0 tys. zł, uzyskane w drodze dziedziczenia, ujęto 17 kwietnia 2018 r., tj. po upływie odpowiednio 208 i 82 dni od uprawomocnienia się spisu, co stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁸. Przepis ten stanowi, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

²⁷ Po sporządzeniu spisu inwentarza wielkość długów spadkowych zmniejszyła się w wyniku umorzenia części zobowiązań przez jeden z banków i podpisania ugody z Spółdzielnią Mieszkaniową.

²⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 395, ze zm.; dalej: „ustawa o rachunkowości”.

Niezaewidencjonowanie lokalu mieszkalnego wpłynęło na nieujęcie jego wartości w projekcie bilansu Urzędu na 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 243-256; 435-438; 508-510)

Główny specjalista w Urzędzie podała, że przyczyną opóźnienia ujęcia w ewidencji lokalu mieszkalnego było wykonywanie w pierwszej kolejności czynności związanych z uregulowaniem zobowiązań spadkowych i sprzedażą nieruchomości.

Skarbnik Gminy - 11 czerwca 2018 r. - skorygowała dane bilansowych Urzędu za 2017 rok.

(dowód: akta kontroli str. 244-247; 469; 508-532)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Gminy w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁹, wnosi o:

1. Wprowadzanie do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, każdego zdarzenia związanego z dziedziczeniem, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.
2. Sporządzanie - bez zbędnej zwłoki - wniosków o wykonanie spisu inwentarza.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, lipca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Kontroler
Karol Gromotka
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
podpis

²⁹ Dz. U. z 2017 r., poz. 524, ze zm.